

รูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ

Model for implementing the policy to promote high value agricultural products in

Prachinburi Province

สุกัญญา เรืองรูป¹ และวรสิทธิ์ เจริญพุด²

Sukanya Rueangrup¹ and Vorsit Charernpud²

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต¹ อาจารย์²

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2}

Master's Degree Student in the Master of Public Administration Program Lecturer^{1,2}

College of Innovative Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin.

E-mail: sukanya.rue@rmutr.ac.th¹, Worasitc@yahoo.com²

Received 02-12-2024; Revised 30-12-2024; Accepted 31-12-2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (1) เพื่อประเมินการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ กับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ (3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน ได้แก่กลุ่มผู้ประกอบการเกษตรมูลค่าสูงเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัย (1) การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมาก (2) ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ กับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี สามารถพยากรณ์ การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ได้ร้อยละ 87.6 ประกอบด้วย รูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติประกอบด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ มาตรฐานของนโยบาย คุณลักษณะของ อบจ. ปราจีนบุรี สภาพเศรษฐกิจและสังคมการเมือง การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ การส่งเสริมผลผลิต ผลผลิตทางการเกษตร นโยบายเกษตร

Abstract

This research aimed to (1) verified High value agricultural product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization (2) explain correlation between High value agricultural product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization with affecting factors. (3) present model of High value agricultural product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization This was quantitative research ,230 attendants of agriculturist resident of Prachinburi Province. Questionnaires was data collection tools, statistical analysis were percentages mean and standard deviation Pearson correlation coefficient and multiple regression. Findings were as follows; (1) High value agriculturist product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization was high level. (2) there was statistical positive correlation between High value agricultural product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization with affecting factors. (3) affecting factors could forecast High value agricultural product promotion Policy implementation Prachinburi District Administration Organization at 87.6 model consist of planning, organizing leading, skill, control and monitor, behavior standardization of policy Prachinburi District Administration Organization performance decision and participation of agriculturist participation in benefit

Keywords: Policy Implementation; Production Promotion; Agricultural Products; Agricultural Policy

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการผลิตและส่งออกสินค้าทางการเกษตรและอาหารที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก หรือเรียกว่าเป็นครัวโลก ซึ่งประชากรของไทยกว่าร้อยละ 40 อยู่ในภาคการเกษตร แต่เกษตรกรไทยกำลังเผชิญกับปัญหาที่ถาโถมและท้าทายเป็นอย่างมาก ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพอ่อนแอ ส่งผลกระทบต่อรายได้ และสร้างปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาครอบครัว ปัญหายาเสพติด และปัญหาคุณภาพชีวิต จึงต้องพึ่งความช่วยเหลือจากรัฐในด้านต่างๆ แต่ยังคงมีความเสี่ยงในภาคการเกษตรโดยเฉพาะราคาสินค้าเกษตรในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อย มีราคาผันผวนหรือราคาตกต่ำจนเกิดการชุมนุมเรียกร้องจากเกษตรกรให้ภาครัฐเข้ามามีมาตรการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคสินค้าเกษตร เพื่อให้สินค้าเกษตรมีเสถียรภาพด้านราคา ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรสามารถขายสินค้าเกษตรได้ในราคาที่เป็นธรรม และสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับภาคการเกษตร สาเหตุของการผันผวนราคาสินค้าเกษตรพืชเศรษฐกิจทั้ง 5 ชนิด มีผลสำคัญมาจากสภาพปัญหาผลผลิต

ล้นตลาด ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาเก็บเกี่ยวพืชเศรษฐกิจนั้นและสภาพปัญหาผลกระทบจากราคาผลผลิตนั้นๆ ในตลาดต่างประเทศตกต่ำ ประกอบกับสภาพปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงและส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสูง เช่น ราคาปุ๋ย น้ำมันเชื้อเพลิง ยาปราบศัตรู ที่สูงขึ้นทุกปี ประกอบปัญหาเรื่องร้องเรื่องการขาดแคลนที่ดินทำกินการครอบครองที่ดินอย่างไม่มีกรรมสิทธิ์ หรือการเช่าที่ทำเกษตรซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านความต้องการของตลาดโลกและกลไกตลาดที่มีเรื่องของปัจจัยจากต่างประเทศซึ่งมีเทคโนโลยีด้านการเกษตรในการเพิ่มคุณภาพและปริมาณผลผลิตที่เหนือกว่าประเทศไทยมากมาเป็นคู่แข่งชั้นทางการค้า นอกจากนี้ เกษตรกรไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ที่จะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำ และคุณภาพของผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้ ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปรากฏการณ์เอลนีโญ

ถึงแม้ว่านโยบายส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูงจะมีเป้าหมายที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ แต่การนำไปปฏิบัติยังคงเผชิญกับปัญหาหลายประการ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการนโยบาย การขาดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีความต่อเนื่องและขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การขาดการติดตามและประเมินผลนโยบายอย่างเป็นระบบทำให้ไม่สามารถปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติได้ทันเวลา (World Bank, 2020) 2) ปัญหาด้านการสนับสนุนทรัพยากร

เกษตรกรบางส่วนยังประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น เงินทุน ความรู้ด้านเทคโนโลยี และข้อมูลตลาดที่ทันสมัย การขาดทรัพยากรดังกล่าวทำให้เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (FAO, 2018) 3) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนและเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการยังคงมีน้อย เกษตรกรหลายกลุ่มรู้สึกว่าการกำหนดโดยผู้ที่ไม่เข้าใจปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง จึงเกิดความไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในระดับชุมชน (Chamberlain, 2019) และ 4) ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอ เช่น การขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร ส่งผลให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการส่งออกสินค้าเกษตรมูลค่าสูงไปยังตลาดที่ต้องการ

การพัฒนา นโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงในจังหวัดปราจีนบุรีเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและยกระดับชีวิตของเกษตรกร แต่การแก้ปัญหาในด้านการบริหารจัดการ การสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมของชุมชน และโครงสร้างพื้นฐานยังคงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษานี้ จะเป็นช่วยพัฒนาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายเกษตรในอนาคต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่มั่นคง ยั่งยืน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในทุกๆระดับ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ

2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ กับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ

การทบทวนวรรณกรรม

รูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ ผู้วิจัยทำการทบทวน วรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดและทฤษฎีการวัดความสำเร็จของการปฏิบัติ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล แนวคิดการส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูง การมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

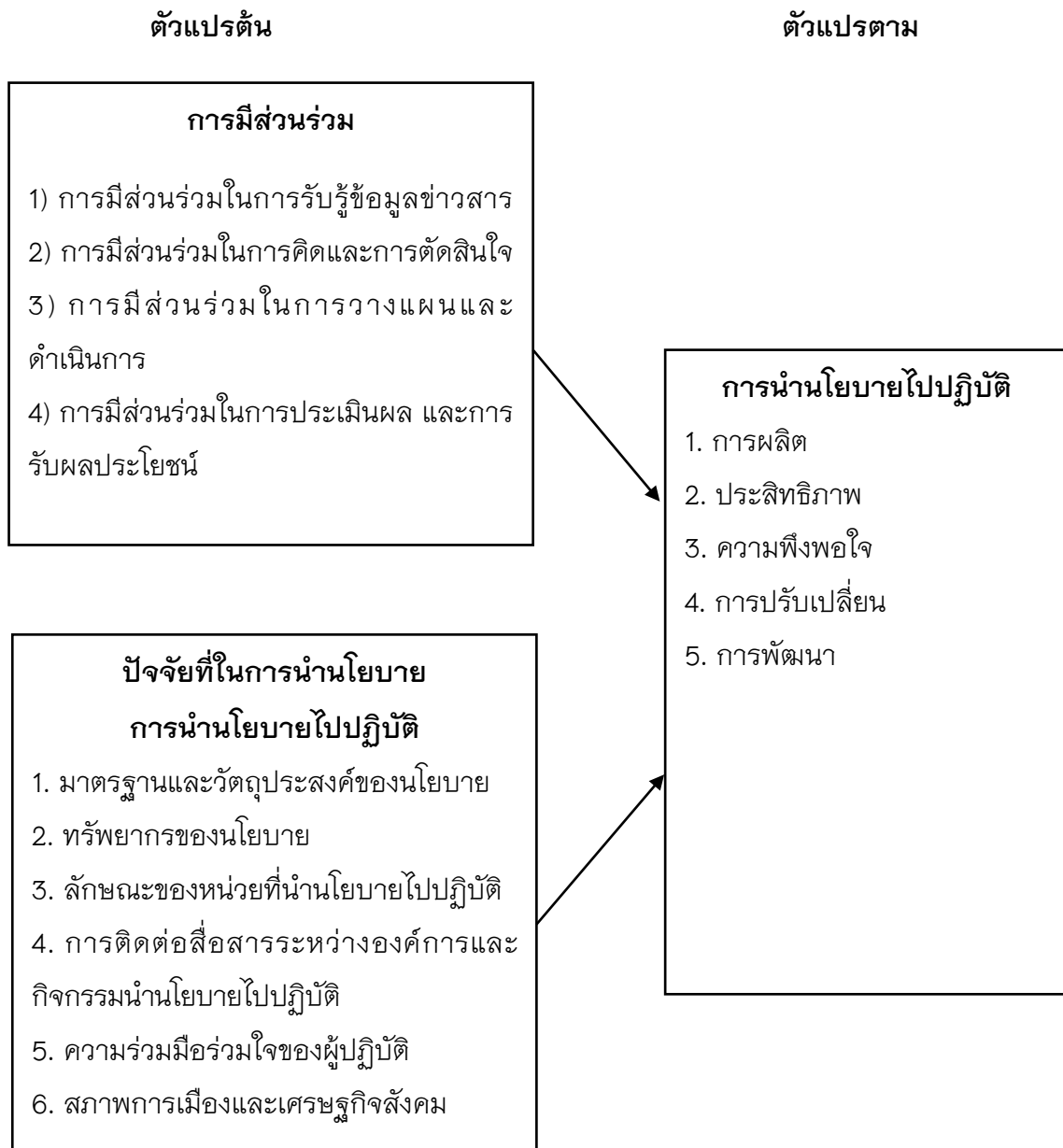
นักรบ เกียรธำ, ชวงค์ อุบาสี, วงธรรม สรณะ, และอังศุมาริน สุชัยรัตน์โชค (2564) การบริหารจัดการนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ของกลุ่มผู้ผลิตมังคุด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการนโยบายเกษตรแบบแปลงใหญ่ การดำเนินการวิจัยใช้วิธีเชิงคุณภาพ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ทั่วไป และสัมภาษณ์เจาะลึกตรวจสอบข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า นโยบายนี้ สามารถสร้างโอกาสในการแข่งขันและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรได้ แต่ผลลัพธ์ของการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติยังพบปัญหา กล่าวคือ (1) การบริหารจัดการร่วมกันด้านกระบวนการผลิต ยังมีได้ดำเนินการตามแนวนโยบายอย่างชัดเจนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ และกลไกในการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนา และการเพิ่มผลผลิต (2) การบริหารจัดการร่วมกันด้านการตลาด แม้ว่าจะรวบรวมปริมาณมังคุดได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถสร้างความเชื่อใจและแรงจูงใจให้แก่ผู้ค้า เพื่อให้เข้ามาทำการค้าได้ และยังคงอาศัยตลาดภายนอกอื่น เพื่อจำหน่ายผลผลิต และ (3) การบริหารจัดการร่วมกันด้านอื่นๆ ยังพบปัญหาว่า การกำหนดพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่กระจายกัน ซึ่งยากต่อการบริหารจัดการร่วมกัน นโยบายและการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐขาดความต่อเนื่อง ขัดจำกัดในการจัดการข้อมูลข่าวสาร ปัญหาด้านการกำหนดกติกาภายในกลุ่ม และการไม่สามารถบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รุ่งนภา ตรีแก้ว (2560) ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของสำนักพัฒนาสังคม มี 4 ข้อได้แก่ 1) สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2) บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรของสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร) มีความเหมาะสม มีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรเป็นอย่างดี 3) มีการสื่อสารภายในองค์กรของสำนักพัฒนาสังคมเป็นอย่างดี 4) ผู้บริหารฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญในนโยบายส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษแม้ไม่ใช่อันดับต้น แต่พร้อมให้การสนับสนุน ปัจจัยที่เป็นปัญหา

อุปสรรครวมถึงผลกระทบจากการนโยบายเรื่องการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษของสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครไปปฏิบัติมี 4 ข้อ ได้แก่ 1) การขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการ 2) จำนวนบุคลากรด้านการเกษตรของสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ไม่เพียงพอ 3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ค่อยชัดเจนและขาดการสื่อสารระหว่างองค์กร 4) ขาดการมีส่วนร่วมจากเกษตรกรและฝ่ายประชาสัมพันธ์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) กรุงเทพมหานครควรเร่งกำหนดเป้าหมายและความชัดเจนของนโยบาย 2) กรุงเทพมหานครจำเป็นต้องเร่งทบทวนนโยบายการจัดสรรกำลังคนใหม่มีความเหมาะสมกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน 3) กรุงเทพมหานครควรมีการปรับแผนงานด้านการประชาสัมพันธ์ โดยต้องให้ความสำคัญกับงานทุกด้านไม่เฉพาะงานของผู้บริหารเท่านั้น ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ 1) สำนักพัฒนาสังคมเร่งสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรปลูกผักปลอดภัยสารพิษของกรุงเทพมหานครมาเข้าร่วม โครงการให้มากขึ้น 2) สำนักพัฒนาสังคมเพิ่มอัตรากำลังโดยใช้วิธีจ้างเหมาบุคคลภายนอกมาช่วยปฏิบัติงาน (Outsource) 3) สำนักพัฒนาสังคมต้องปรับกลยุทธ์การใช้จ่ายงบประมาณโดยการปรับเปลี่ยนจากโครงการที่ได้รับงบประมาณเป็นประจำทุกปีมาสนับสนุนภารกิจที่ไม่ได้รับงบประมาณ

พิสิทธิ์ รัตนะ, ภรณ์ ต่างวิวัฒน์, และบำเพ็ญ เขียวหวาน (2559) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านถ่อนนาลับในจังหวัดอุดรธานี การวิจัยพบว่า (1) โครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงบ้านถ่อนนาลับ เกิดจากการที่ชุมชนได้เริ่มคิด ค้นกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน อาศัยขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบเครือญาติที่แน่นแฟ้น และภาวะผู้นำ เป็นตัวขับเคลื่อนทำให้เกิดกิจกรรม และสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จ (2) เกษตรกร มีอายุเฉลี่ย 44.44 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 39.1% มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.52 คน จำนวนสมาชิก ในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ย 2.78 คน เกษตรกร 75.0 % กู้ยืมเงินจากกลุ่มธนาคารชุมชน (3) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการวางแผน และการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการรับผล ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในภาพรวม การวางแผนอยู่ใน ระดับน้อยการดำเนินกิจกรรม การรับผล ประโยชน์ และการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประกอบการเกษตรมูลค่าสูงในจังหวัดปราจีนบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการเกษตรมูลค่าสูงในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 230 คน โดยผู้วิจัยได้หาขนาดของตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (Krejcie &

Morgan, 1970) และทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้ตัวแทนที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (IOC) สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือเป็นข้อคำถามที่สอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์สามารถนำไปใช้ได้

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษารายละเอียด

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ประกอบการกิจการเกษตร โดยมีผู้ประกอบการเกษตรกรรมด้านพืชสวน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาได้แก่ผู้ประกอบการเกษตรกรรม ด้านพืชไร่ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ด้านการประมง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ประกอบการกิจการเกษตร ด้านขนาดของกิจการ โดยมีผู้ประกอบการกิจการเกษตรขนาดปานกลางมากที่สุดจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาผู้ประกอบการกิจการเกษตรขนาดย่อมจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ที่น้อยที่สุดได้แก่ผู้ประกอบการกิจการเกษตรสวนครัวจำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 15.5

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ประกอบการกิจการเกษตรด้านการศึกษา ในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมาได้แก่ระดับมัธยมศึกษา/ปวช.จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 จำนวนน้อยที่สุดได้แก่ ระดับประถมศึกษาคิดเป็นจำนวน 51 คน ร้อยละ 22.2

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ประกอบการกิจการเกษตรด้านรายได้ประจำเดือน น้อยที่สุดได้แก่รายได้ระดับ 10,001 – 30,000 บาทคิดเป็นจำนวนคน 88 คน ร้อยละ 38.8 รองลงมาได้แก่ ผู้ประกอบการกิจการเกษตรด้านรายได้ประจำเดือน มากที่สุดได้แก่รายได้ระดับ 30,001 – 50,000 บาท คิดเป็นจำนวนคน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ผู้ประกอบการกิจการเกษตรด้านรายได้

ประจำเดือน มากที่สุดอยู่ระดับ 70,001 – 100,000 บาท คิดเป็นจำนวนคน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 14.34

ผลการวิจัยด้านการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.398 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 3.47 ที่รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.44 ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.35

ผลการวิจัยด้านปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี เริ่มจากปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติภาพรวมมีค่า 3.22 ระดับมาก ด้านที่มีผลสูงสุดได้แก่ สภาพะการเมืองเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับมากและระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ ผู้นำและภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ย 3.07 อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการเกษตร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการเกษตร ภาพรวมอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 ระดับมาก ที่มีผลสูงสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมประเมินผลและรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.39 อยู่ในระดับมาก และระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลมีค่าเฉลี่ย 3.29 อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

H₀: การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

H_a: การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบพบว่า การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.398 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 3.47 ที่รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.44 ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.35 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์ยอมรับสมมติฐานแย้งว่า การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นเชิงบวก

H0; ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นเชิงบวก

Ha; ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเชิงบวก

ผลการทดสอบ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ กับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับ ค่อนข้างสูงถึงสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงปฏิเสธสมมติฐาน ศูนย์ และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ กับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเชิงบวก

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติได้ไม่เกินร้อยละ 30

ผลการทดสอบตารางที่ 1 การพยากรณ์การพัฒนา สามารถพยากรณ์และนำเสนอรูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ

การพยากรณ์	B	Std error	Beta	T
ค่าคงที่	.354	.084		4.241
มาตรฐานของนโยบาย	.487	.042	.520	11.741
คุณลักษณะของ อบจ ปราจีนบุรี	.283	.046	.298	6.167
สภาพเศรษฐกิจและสังคม การเมือง	.183	.061	.196	2.889
การมีส่วนร่วมดำเนินการ	-.155	.049	.163	3.180
การมีส่วนร่วมรับประโยชน์	.125	.052	.135	2.425

R= .937 F= 27.702 std est= .33297

R2= .879 Adj= .876 Sig= .000*

สรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีไปปฏิบัติสามารถพยากรณ์และนำเสนอรูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติได้เกินร้อยละสามสิบ ส่วนที่เหลือเป็นปัจจัยอื่น ๆ

รูปแบบการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ไปปฏิบัติ ประกอบด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ มาตรฐานของนโยบาย คุณลักษณะของ อบจ. ปราจีนบุรี สภาพเศรษฐกิจและสังคมการเมือง การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับประโยชน์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.398 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 3.47 ที่รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.44 ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.35 สอดคล้องกับงานของนักรบ เกียรติ, ชูวงศ์ อุบาสี, วงธรรม สรณะ, และอังศุมาริน สุชัยรัตน์โชค (2564) การบริหารจัดการนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ของกลุ่มผู้ผลิตมังคุด อำเภอหนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นโยบายนี้สามารถสร้างโอกาสในการแข่งขันและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรได้ แต่ผลลัพธ์ของการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติยังพบปัญหาหลักๆ คือ (1) การบริหารจัดการร่วมกันด้านกระบวนการผลิต ยังมีได้ดำเนินการตามแนวนโยบายอย่างชัดเจนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ และกลไกในการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนา และการเพิ่มผลผลิต (2) การบริหารจัดการร่วมกันด้านการตลาด แม้ว่าจะรวบรวมปริมาณมังคุดได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถสร้างความเชื่อใจและแรงจูงใจให้แก่ผู้ค้าเพื่อให้เข้ามาทำการค้าได้ และยังคงอาศัยตลาดภายนอกอื่น เพื่อจำหน่ายผลผลิต และ (3) การบริหารจัดการร่วมกันด้านอื่นๆ ยังพบปัญหาว่าการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่กระจายกัน ซึ่งยากต่อการบริหารจัดการร่วมกัน นโยบายและการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐขาดความต่อเนื่อง ข้อจำกัดในการจัดการข้อมูลข่าวสาร ปัญหาด้านการกำหนดกติกาภายในกลุ่ม และการไม่สามารถบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัยด้านปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เริ่มจากปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติภาพรวมมีค่า 3.22 ระดับมาก ด้านที่มีผลสูงสุดได้แก่ สภาพการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมมีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายมีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับมากและระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ ผู้นำและภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ย 3.07 อยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับงานรุ่งนภา ตรีแก้ว (2560) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของสำนักพัฒนาสังคม มี 4 ข้อได้แก่ 1) สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2) บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรของสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร) มีความเหมาะสม มีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรเป็นอย่างดี 3) มีการสื่อสารภายในองค์กรของสำนัก

พัฒนาสังคมเป็นอย่างดี 4) ผู้บริหารฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญในนโยบายการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษแม้ไม่ใช่อันดับต้น แต่พร้อมให้การสนับสนุน

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการเกษตร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการเกษตร ภาพรวมอยู่ที่ ค่าเฉลี่ย 3.37 ระดับมาก ที่มีผลสูงสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมประเมินผลและรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.39 อยู่ในระดับมากและระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลมีค่าเฉลี่ย 3.29 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานของพิสิทธิ์ รัตน์, ภรณ์ ต่างวิวัฒน์, และบำเพ็ญ เขียวหวาน (2559) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านถ่อนนาฉับในจังหวัดอุดรธานี การวิจัยพบว่า โครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงบ้านถ่อนนาฉับเกิดจากการที่ชุมชนได้เริ่มคิดค้นกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอาศัยขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบเครือญาติที่แน่นแฟ้น และภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อนทำให้เกิดกิจกรรม และสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายไปใช้ในระดับพื้นที่ ได้แก่

1. ปรับปรุงการสื่อสารและการมีส่วนร่วม

การจัดตั้งกลไกการสื่อสารระหว่างหน่วยงานและชุมชน การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับการพูดคุย การให้ข้อมูลที่โปร่งใส และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงใช้สื่อสมัยใหม่ เช่น โซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วและเข้าถึงประชาชนในวงกว้าง **รวมถึงสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอน** ชุมชนควรมีบทบาทตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล เพื่อให้แนวทางนโยบายสอดคล้องกับสภาพจริงในพื้นที่ วิธีการเช่น การประชุมกลุ่มย่อยในระดับหมู่บ้าน การสำรวจความเห็น และการจัดเวทีระดมความคิดเห็นจะช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

2. เสริมสร้างทรัพยากรและเทคโนโลยี

การจัดหาทุนสนับสนุนสำหรับเกษตรกรรายย่อย รัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรออกแบบโครงการสนับสนุนเงินทุน เช่น กองทุนพัฒนาการเกษตร ที่ให้ดอกเบี้ยต่ำ หรือเงินช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการออมและการบริหารจัดการเงินในชุมชนเกษตร และ**ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต** การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) ระบบชลประทานอัจฉริยะ และการ

ใช้โดรนสำหรับการเพาะปลูก จะช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีและการจัดการผลิตภัณฑ์หลังการเก็บเกี่ยว

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การปรับปรุงระบบโลจิสติกส์และตลาดสินค้าเกษตรในพื้นที่ ควรพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้สะดวกต่อการขนส่งผลผลิต เพิ่มจำนวนศูนย์กระจายสินค้าในพื้นที่ต่าง ๆ และสนับสนุนการสร้างตลาดกลางสำหรับสินค้าเกษตร เพื่อช่วยลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรโดยตรง และ**จัดตั้งศูนย์กลางการจัดเก็บและแปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่เหมาะสม** การจัดตั้งศูนย์เก็บรักษาสินค้าด้วยเทคโนโลยี เช่น ห้องเย็น และศูนย์แปรรูปสินค้าในพื้นที่ผลิต จะช่วยลดการสูญเสียผลผลิต ลดต้นทุนการจัดส่ง และเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

4. พัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ

ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา และการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร และ**สร้างกลยุทธิ์การบริหารจัดการที่เน้นความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ** ควรพัฒนาแผนการบริหารที่มุ่งเน้นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาคส่วน และการจัดทำระบบประเมินผลเพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อสถานการณ์และความต้องการในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

การขยายแนวทางแก้ไขเหล่านี้ไม่เพียงเพิ่มประสิทธิภาพของการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรไปใช้จริง แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือในระดับชุมชน สร้างความยั่งยืนให้กับการพัฒนาในระยะยาวอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.398 ด้านที่มากที่สุดได้แก่ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 3.47 ที่รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.44 ด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ประสิทธิภาพสมควรพัฒนาประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรี เริ่มจากปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติภาพรวมมีค่า 3.22 ระดับมาก ด้านที่มีผลสูงสุดได้แก่ สภาวะการเมืองเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับมากและระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ผู้นำและภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ย 3.07 อยู่ในระดับปานกลาง องค์การบริหารส่วน

จังหวัดควรเสนอให้ผู้บริหารได้ใช้ประมุขศิลปะในการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เป็นอยู่

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัดปราจีนบุรีด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ประกอบการเกษตร ภาพรวมอยู่ที่ ค่าเฉลี่ย 3.37 ระดับมาก ที่มีผลสูงสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมประเมินผลและรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.39 อยู่ในระดับมากและระดับที่น้อยที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลมีค่าเฉลี่ย 3.29 อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรพัฒนาแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตรให้กับชุมชนเกษตรกรให้เข้าถึงประชาชนมากกว่าที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการจัดการฝึกอบรมด้านการสื่อสารและผลิต ข้อมูลข่าวสาร อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรมูลค่าสูงของจังหวัด
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อยกย่องเชิดชู หน่วยงานและบุคลากรทางการเกษตรที่ได้รับประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการ
- 3) การนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ลงไปสู่หน่วยงานระดับ ชุมชน โดยเฉพาะยุวชนเกษตรกรเพื่อสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตร

เอกสารอ้างอิง

- นักรบ เถียรอ่ำ, ชูวงศ์ อุบาสี, วงธรรม สรณะ, และอังคณาธิ นุชชัยรัตนโชค. (2564). *การบริหารจัดการนโยบายเกษตรแปลงใหญ่ ของกลุ่มผู้ผลิตมังคุด อำเภอหนายายงามจังหวัดจันทบุรี*. วารสารพัฒนาสังคม, เล่มที่ 23, ฉบับที่ 1 (2564), 183–195.
- รุ่งนภา ตรีแก้ว. (2560). ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม้ตีพิมพ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิสิทธิ์ รัตน์, ภรณ์ ต่างวิวัฒน์, และบำเพ็ญ เขียวหวาน. (2559). *การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านถ่อนนาลับในจังหวัดอุดรธานี*, วารสารแก่นเกษตร, ปีที่ 44 หน้า 612–618.
- Chamberlain, J. (2019). Community Participation and Agricultural Policy Implementation: Challenges and Opportunities. *Rural Development Journal*.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation*: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.

FAO. (2018). Agricultural Value Chains for Sustainable Development. Food and Agriculture Organization of the United Nations.

Gibson, J.H., John, M.I. & James H.D. (1982). Organizations: Behavior structure and Processes. (4th ed.), Austin, TX: Business Publication.

United Nations. (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations General Assembly.

Van Horn, Carl E., And Donald S. Van Meter. (1976). The Implementation of Intergovernmental Policy. Public Policy Making in a Federal System. California: Sage Publications, Inc.

World Bank. (2020). Effective Policy Implementation in Agricultural Development. World Bank Publications.